

Par Preiļu novada pašvaldības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti 2025. gadā

Aptaujas rezultātu ziņojums

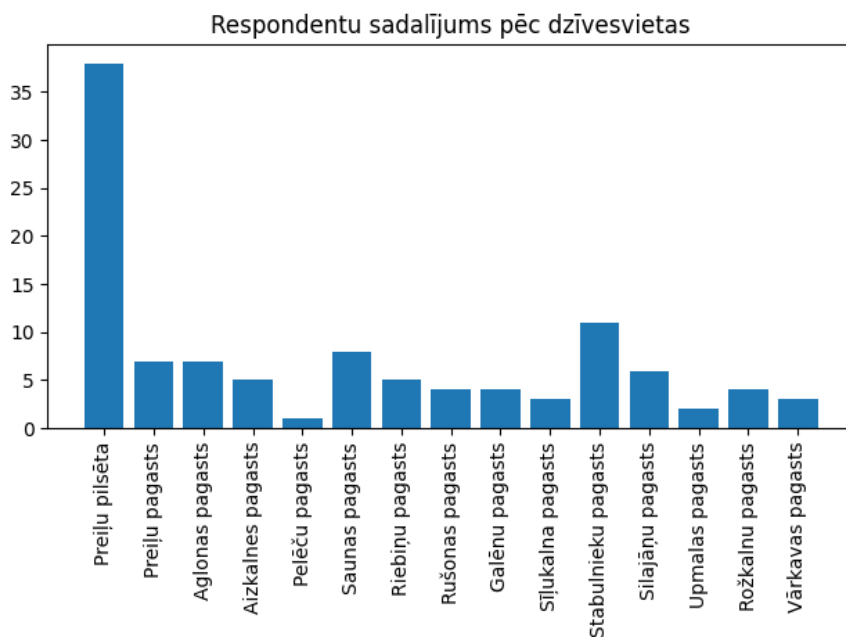
Ievads

Aptauja tika veikta no 2026. gada 11. februāra līdz 11. martam. Aptaujas mērķis bija noskaidrot Preiļu novada iedzīvotāju viedokli par apmierinātību ar pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, veiktajiem darbiem, realizētajiem projektiem, informācijas pieejamību un citiem iedzīvotājiem aktuāliem jautājumiem, lai sekmētu sadarbību ar pašvaldību un veicinātu iedzīvotāju līdzdalību novada attīstībā.

Respondentu raksturojums

Aptaujā piedalījās 109 respondenti. Lielākā daļa dzīvo Preiļu pilsētā, kam seko Stabulnieku un Saunas pagasti.

1. attēls: Respondentu sadalījums pēc dzīvesvietas

Aptaujā piedalījās 85 sievietes, 22 vīrieši (par diviem respondentiem nav datu). Respondentu vidējais vecums ir 47,5 gadi.

Preiļu novada pašvaldības darbības aspektu vērtējums

Pašvaldības darbinieku un pašvaldības darbs ar iedzīvotājiem

Iedzīvotāji kopumā ir apmierināti vai daļēji apmierināti ar pašvaldības darbinieku zināšanām, kompetenci, attieksmi pret iedzīvotājiem, apmeklētāju apkalpošanu, sagatavoto atbilžu kvalitāti, ātrumu, kādā tās tiek sniegtas, kā arī sadarbību ar iedzīvotājiem kopumā (apmierināto respondentu skaits ir no 81 % līdz 59,2 %). Visvairāk iedzīvotājus apmierina pašvaldības darbinieku zināšanas un kompetence, kā arī 85% iedzīvotāju ir pilnībā vai drīzāk apmierināti ar pašvaldības iestāžu telpu un vides pieejamību.

Iedzīvotāji novērtēja sadarbību ar dažādām iedzīvotāju grupām. Aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāji pārsvarā ir apmierināti, kā pašvaldība strādā ar jauniešiem un senioriem (apmierināti vai drīzāk apmierināti ir vairāk kā puse respondentu).

Vērtējot atbalstu uzņēmējiem un uzņēmējdarbības vides aspektus, nav izteiktu vienpusēju viedokļu. Viena trešdaļa respondentu ir apmierināti ar uzņēmējdarbības vidi – infrastruktūru, pieejamajām telpām un teritoriju, viena trešdaļa ir drīzāk neapmierināti, bet vienai trešdaļai nav viedokļa par šiem jautājumiem. Var pieņemt, ka respondenti balstījuši atbildes savā personīgajā pieredzē. Par atbalsta pasākumiem uzņēmējiem ap 40 % respondentiem jeb nedaudz mazāk par pusi nebija viedokļa.

Iedzīvotāju vērtējumi par pašvaldības darbu ar nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotāju padomēm ir atšķirīgi un nenorāda uz kāda viedokļa dominanci. Gandrīz vienāds skaits ir to iedzīvotāju, kuri pašvaldības darbību ar NVO vērtē kā apmierinošu, gan arī tādu, kam nav viedokļa. Sadarbību ar iedzīvotāju padomēm respondenti vienādā mērā vērtē gan kā apmierinošu, gan kā neapmierinošu, kā arī 25 % aptaujas dalībnieku vispār nav viedokļa.

Iedzīvotājiem ir polarizētāks viedoklis par pilsētas un pagastu vidi. Iedzīvotāji kopumā atzinīgi novērtē pilsētas un pagastu vides sakoptību (vairāk apmierināto ir ar pilsētvides sakoptību). 88% respondentu ir pilnīgi vai daļēji apmierināti ar noformējumu Preiļu pilsētā svētku laikā, mazāk ir to, kas ir apmierināti ar pagastu noformējumu.

Par kapsētu apsaimniekošanu kopumā ir apmierinoši vērtējumi (69,4 % respondentu ar kapsētu apsaimniekošanu ir pilnībā vai drīzāk apmierināti). Toties ar namu apsaimniekošanu viedokļi dalās – neapmierināto un apmierināto iedzīvotāju ir gandrīz vienāds skaits, tomēr nedaudz prevalē kritiskie vērtējumi.

Vērtējums par infrastruktūru Preiļu novadā

Iedzīvotāju viedokļi dalās – ir gan apmierinātie, gan neapmierinātie ar ielu un ceļu kvalitāti pilsētā. Vairāk ir neapmierināto iedzīvotāju par ielu un ceļu kvalitāti laukos un pagastos

(56,5 % respondentu ir pilnīgi vai drīzāk neapmierināti). Procentuāli mazs ir to iedzīvotāju skaits, kuri būtu pilnībā neapmierināti ar publisko infrastruktūru un ar sporta infrastruktūru pilsētā vai pagastos, tomēr samērā daudz (līdz pat vienai trešdaļai respondentu) ir to, kuriem nav viedokļa par sporta infrastruktūru novadā. Apmierinātība ar pilsētas publisko un sporta infrastruktūru ir lielāka kā ar pagastu. Atbildes “nav viedokļa” par sporta infrastruktūru pilsētā un pagastos liecina, ka līdz pat trešdaļai respondentu visdrīzāk neizmanto esošo infrastruktūru.

Ar ielu apgaismojumu vairāk apmierināto ir pilsētā (65 %), mazāk pagastos – tur ar ielu apgaismojumu apmierināti mazāk kā puse respondentu.

Kultūras un sporta pieejamība un pakalpojumi

Trīs ceturtdaļas respondentu pauž apmierinātību ar bibliotēku pakalpojumiem gan pilsētā, gan pagastos, tāpat ir izteikta apmierinātība ar muzeju pieejamību un pakalpojumiem.

Lai gan vairāk kā puse respondentu kopumā ir apmierināti ar kultūras pasākumu pieejamību pilsētā un pagastos, tomēr pilnīgi apmierināto ir tikpat, cik drīzāk neapmierināto. Par sporta nozares pakalpojumu un pasākumu pieejamību vairākums iedzīvotāju atzīmējuši atbildi “drīzāk apmierināts”, bet tas ir aptuveni tikpat daudz, kā to, kuriem nav viedokļa. Aktīvās atpūtas pasākumu un pakalpojumu pieejamība kopumā tiek vērtēta kā drīzāk apmierinoša.

Izglītības pieejamība

Pirmsskolas un pamatizglītības posmi pilsētā tiek vērtēti pārsvarā kā apmierinoši. Par pirmsskolas un pamatizglītības posmiem vienai trešdaļai respondentu nav viedokļa, bet tiem, kuriem ir, tie pārsvarā ir drīzāk apmierinoši.

Viena trešdaļa respondentu neizsaka viedokli par interešu izglītību, profesionālās ievirzes izglītību, profesionālo izglītību un mūžizglītību, kas liek pieņemt, ka iedzīvotāju par šo piedāvājumu zina mazāk vai izmanto mazāk. Lai gan nav pilnīgi neapmierināto, nav arī dominējoši “pilnīgi apmierināts” vērtējums. Tomēr tendence liecina, ka izglītības pieejamība kopumā tiek vērtēta kā apmierinoša.

Sociālais atbalsts un pakalpojumi

Iedzīvotāji kopumā ir apmierināti ar sociālo darbinieku pieejamību, pabalstiem un atbalsta iespējām, apkalpošanas kvalitāti sociālajā sfērā, informācijas pieejamību un iekļaujošas sabiedrības veicinošām aktivitātēm. Tomēr ir samērā liels respondentu skaits, kuriem nav viedokļa par pabalstiem un sociālā atbalsta rīkiem (31,5 % respondentu) un iekļaujošas sabiedrības veicinošiem pasākumiem (36,1 % respondentu). Tā visticamāk ir iedzīvotāju daļa, kuriem nav nepieciešamības izmantot sociālos pakalpojumus un atbalsta instrumentus.

Iedzīvotāju un pašvaldības komunikāciju, informācija par pašvaldību

Respondenti atzīst, ka ir informēti par pašvaldības darbu un iespējām, tā norādījuši 75,9 % aptaujāto.

Visbiežāk informāciju par pašvaldības darbu iegūst no šādiem avotiem (rindoti pēc svarīgākā informācijas avota):

- Preiļu novada Facebook lapa
- Pašvaldības mājaslapa www.preili.lv
- Pašvaldības izdevums "Preiļu Novada Vēstis"

Būtiski mazsvarīgāki informācijas avoti ir:

- No ģimenes, radiem, paziņām
- Latgales reģionālas televīzijas video sižeti
- Preiļu novada Youtube kanāls
- Zvanot vai apmeklējot pašvaldību vai pašvaldības iestādes
- Preiļu novada radio ziņas (atskaņo Jēkabpils Radio1, Latgales Radio ēterā)
- No citiem reģionālajiem vai nacionālajiem medijiem

Respondenti ir norādījuši, par kādiem tematiem vēlētos vairāk uzzināt no pašvaldības. Būtiskākie temati ir:

- Par pašvaldības aktuālajiem darbiem un norisēm
- Par domes pieņemtajiem lēmumiem
- Par attīstības projektiem
- Par kultūras un sporta norisēm
- Par sociālajiem pakalpojumiem
- Par līdzdalības iespējām un iesaisti sabiedriskajā darbā
- Par jautājumiem, kas saistīti ar uzņēmējdarbību.

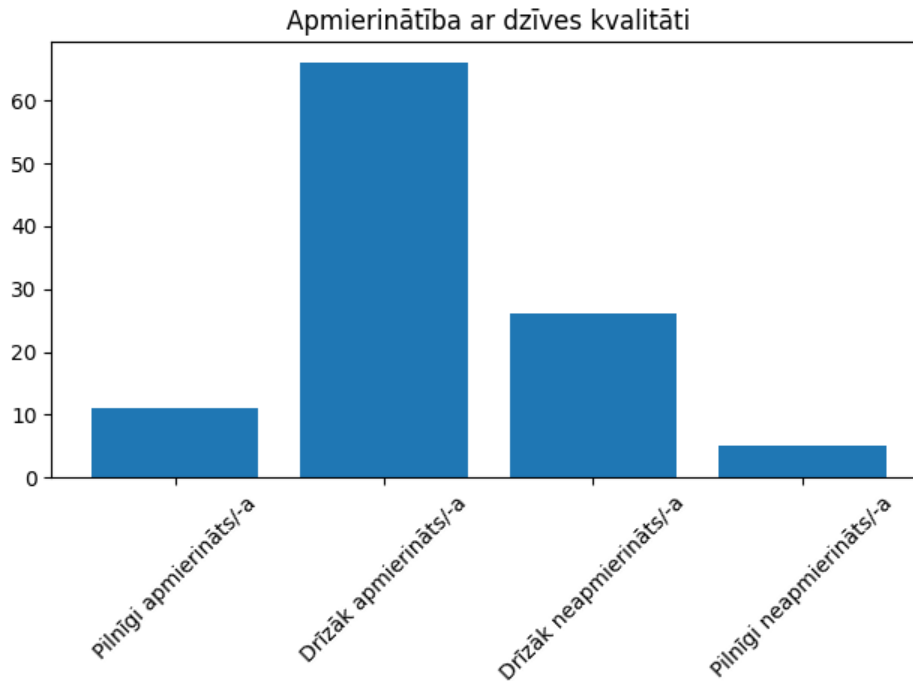
58,3 % aptaujāto atzīst, ka viņiem ir nodrošinātas līdzdalības iespējas pašvaldības darbā – iesaistīties lēmumu pieņemšanā, iespēja izteikt viedokli un ietekmēt lēmumus.

Tomēr ir arī izteiktas citas atbildes. Iedzīvotāji norāda, ka “līdzdalības iespējas ir, tikai viedokli tāpat reti kurš ņem vērā” un “izteikt savu viedokli var tie, kuru viedoklis ir piemērots esošajai varai”.

Apmierinātība ar dzīves kvalitāti

Lielākā daļa respondentu ir drīzāk apmierināti ar dzīves kvalitāti Preiļu novadā, taču pastāv arī būtiska neapmierināto daļa.

2. attēls: Apmierinātības sadalījums

Kopumā rezultāti liecina par vidēji pozitīvu dzīves kvalitātes novērtējumu, tomēr nepieciešami uzlabojumi, lai samazinātu neapmierināto iedzīvotāju īpatsvaru.

Iedzīvotāju ieteikumi

Iedzīvotāju ieteikumus var grupēt vairākās kategorijās. Lai tos integrētu pašvaldības struktūrvienību darba kārtībā, nepieciešama detalizētāka analīze par neapmierinātības cēloņiem. Taču, lai uzlabotu pašvaldības pakalpojumu kvalitāti, izteiktie viedokļi un ieteikumi ir indikators iedzīvotāju labbūtībai Preiļu novadā, kas jāņem vērā izstrādājot īstermiņa un ilgtermiņa plānošanas dokumentus.

Preiļu novada iedzīvotāju viedokļi un ieteikumi

1. Pilsētas identitāte

- **Kapu pieminekļi** pilsētas centrā nav pieņemami. Iedzīvotājiem būtu jābūt iespējai saglabāt savu identitāti.
- nepieciešams **radīt mūsdienīgu un pievilcīgu vidi**, lai jaunās ģimenes paliktu un attīstītos.

2. Infrastruktūra un vide

- **Ceļu stāvoklis** un iekšpagalmi ir kritiski. Nepieciešams veikt steidzamus uzlabojumus.
- **Privāto ceļu tīrīšana** ziemā jāveic regulāri, par to papildus jāinformē.
- **Ielas un gājēju ietves** ir jātīra regulāri, īpaši ziemā, lai novērstu traumas.
- **Atkritumu šķirošana** ir jāveicina, lai samazinātu izmaksas iedzīvotājiem.
- **Jauni vides objekti**, piemēram, nelielas skulptūras, kraukļa simbolika un tematiskie soliņi varētu padarīt pilsētu pievilcīgāku.
- **Liela rotaļu laukuma** ierīkošana bērniem ir nepieciešama katrā mikrorajonā.
- **Košumdobes** ar ilggadīgiem augiem būtu labs risinājums patīkamai videi pilsētā un pagastos.

3. Pasākumi un sabiedrības iesaiste

- **Personām ar īpašām vajadzībām** nepieciešama lielāka iesaiste pasākumos, kā arī jāizveido āra treniņu laukums.
- **Kultūras pasākumu vadība** ir jāuzlabo, lai piesaistītu vairāk apmeklētāju.
- **Kultūras un izglītības** pasākumu plānošanā jāiesaista jaunieši un jāveicina viņu ideju īstenošanu.
- Vēlama būtu redzamāka kultūras darbinieku un pašvaldības vadības **iesaiste kultūras procesos** novadā.

5. Komunikācija, informācija un administrācija

- Nepieciešams **regulāri publicēt informāciju** par pagastos plānotajiem darbiem un paveikto.
- **Tiesību akti** par pilsētvides kvalitāti ir obligāti, piemēram, par naktsmiera traucēšanu un pirotehnikas izmantošanu.
- **Administratīvā aparāta samazināšana** varētu uzlabot resursu sadali.
- Publicēt **iedzīvotāju padomju lēmumus** un protokolus.
- Veicināt **efektīvāku SIA "PREIĻU SAIMNIEKS"** darbību.
- Piesaistīt **jaunus profesionāļus** mūzikas un mākslas skolā, muzejā.
- **Novada avīzi** katrā pastkastē.

Atzinīgi vērtējumi tiek izteikti:

- Par pašvaldības Facebook laika joslas ierakstiem.
- Par Preiļu Galvenās bibliotēkas darbību, pieejamību un pasākumiem.
- Atzinīgs vērtējums par dažādu pašvaldības ēku atjaunošanu pilsētā.
- Par Preiļu pils rekonstrukciju.
- Par Preiļu pašvaldības domes darbību kopumā.

Secinājumi

Aptaujas rezultāti liecina, ka Preiļu novada iedzīvotāji kopumā ir drīzāk apmierināti ar pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, tomēr vairākās jomās pastāv būtiskas pilnveides iespējas.

Pozitīvi vērtējams ir pašvaldības darbinieku profesionalitātes līmenis, attieksme pret iedzīvotājiem un pakalpojumu pieejamība, kā arī kultūras, bibliotēku un sociālās jomas pakalpojumi. Lielākā daļa iedzīvotāju jūtas informēti par pašvaldības darbu, un komunikācijā nozīmīgu lomu ieņem digitālie kanāli.

Vienlaikus aptauja atklāj vairākas problemātiskas jomas. Iedzīvotāji bieži pauž neapmierinātību ar ceļu un ielu kvalitāti, īpaši pagastos, kā arī ar atsevišķiem infrastruktūras un namu apsaimniekošanas aspektiem. Tāpat novērojams, ka ievērojamai daļai respondentu trūkst viedokļa par vairākām jomām, kas var liecināt par nepietiekamu informētību vai zemu iesaisti.

Sadarbība ar uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotāju padomēm tiek vērtēta neviennozīmīgi, kas norāda uz nepieciešamību stiprināt dialogu un veidot pārskatāmākus sadarbības mehānismus. Tāpat, lai gan līdzdalības iespējas formāli pastāv, iedzīvotāju uzticēšanās šo iespēju efektivitātei nav viennozīmīga.

Kopumā dzīves kvalitāte novadā tiek vērtēta kā vidēji laba, tomēr būtiska iedzīvotāju daļa norāda uz nepieciešamību uzlabot gan infrastruktūru, gan pārvaldības un komunikācijas aspektus.

Lai veicinātu ilgtspējīgu novada attīstību un paaugstinātu iedzīvotāju apmierinātību, pašvaldībai būtu ieteicams mērķtiecīgi risināt identificētās problēmjomas, vienlaikus turpinot stiprināt jau pozitīvi novērtētās darbības jomas.